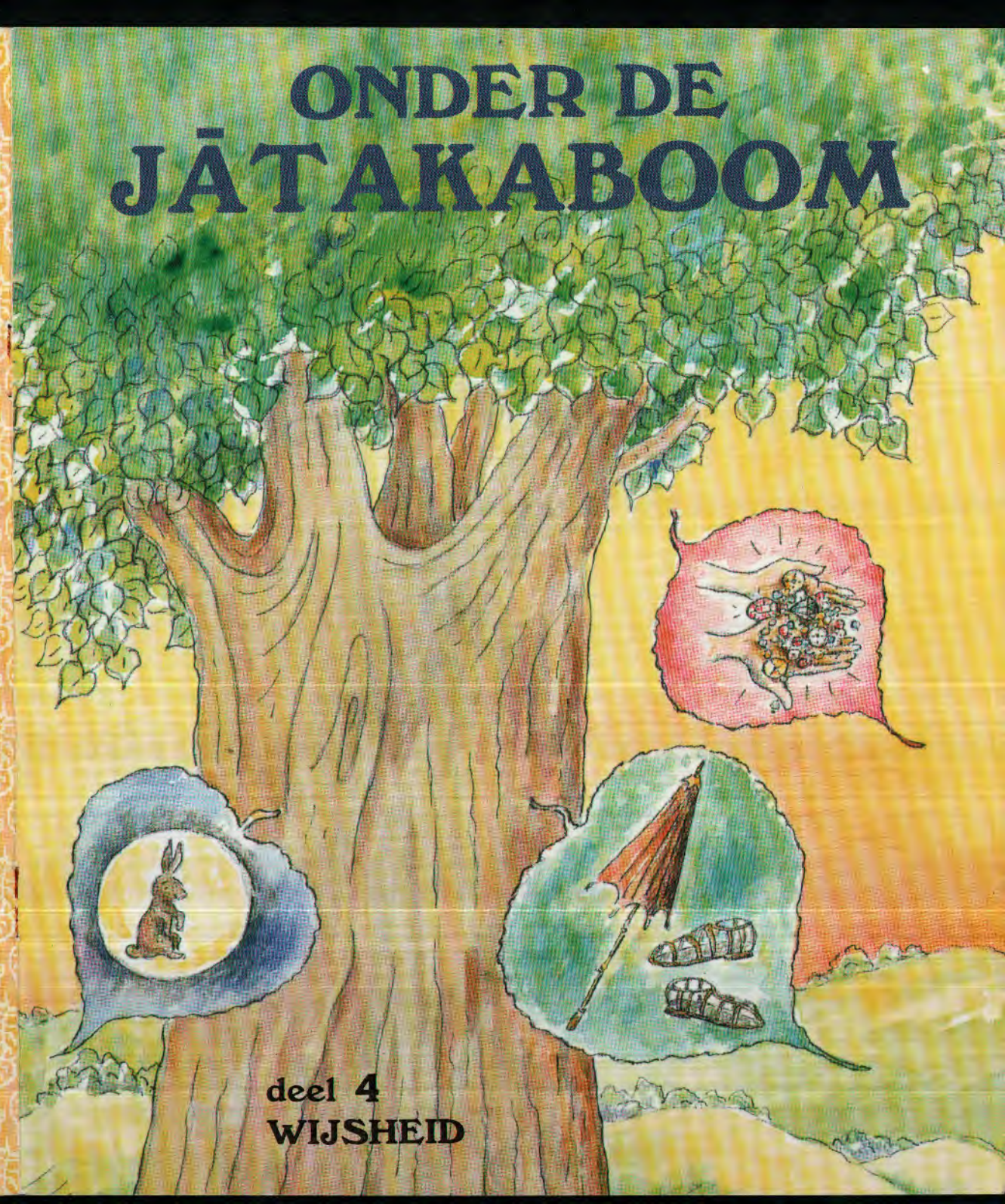

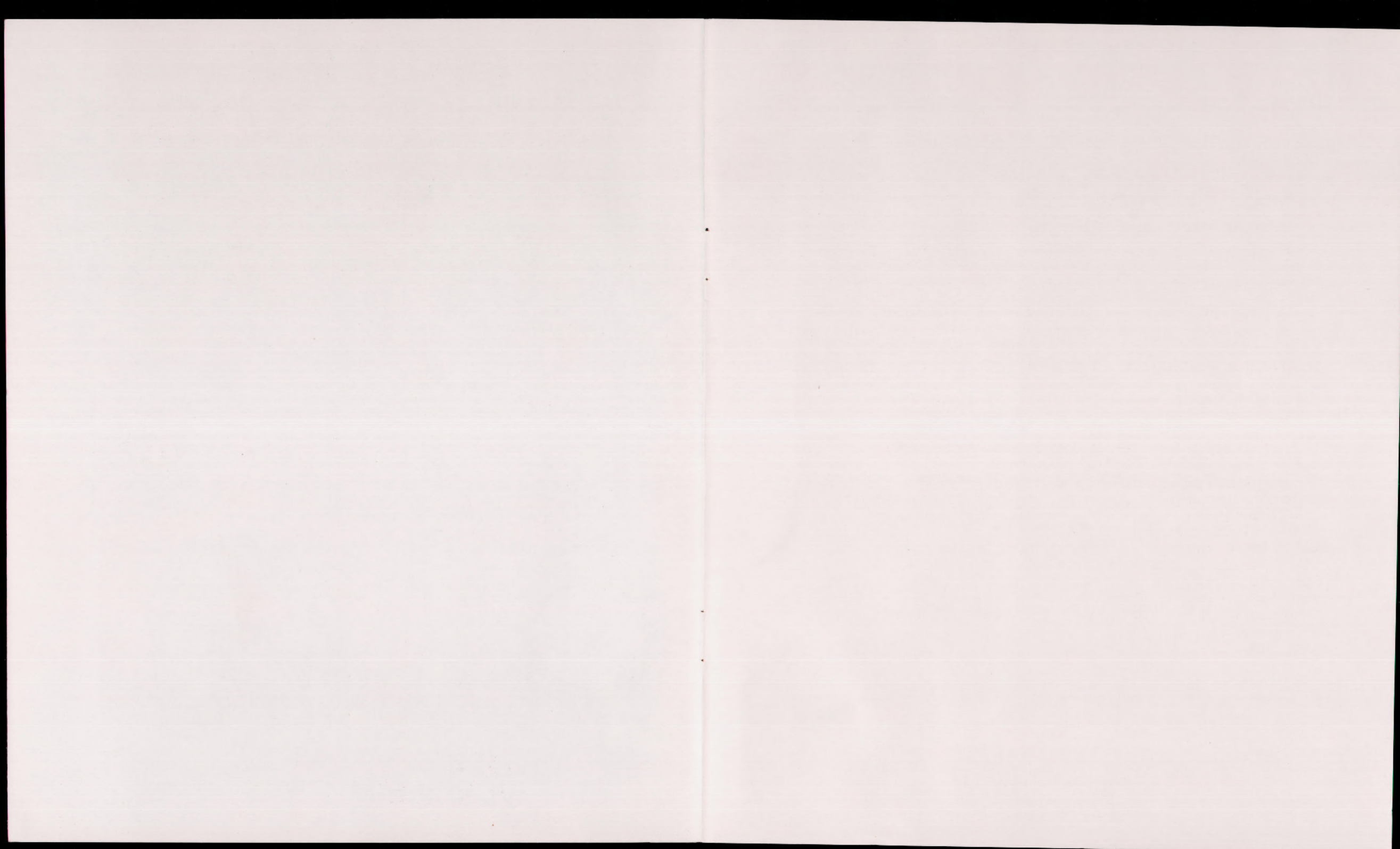
ONDER DE JĀTAKABOOM

Jātaka's zijn verhalen waarin de Boeddha vertelt hoe hij in zijn vorige levens als Bodhisatta bezig was met het ontwikkelen van goede eigenschappen. Tien goede eigenschappen moest hij vervolmaken om een Boeddha te kunnen worden. Elk deeltje van deze serie gaat over één eigenschap (pāramitā). Eerst wordt de pāramitā kort uitgelegd. Dan volgt een 'idee om te doen'. Vervolgens kun je drie (bewerkte) Jātaka's lezen: makkelijk(*) minder makkelijk(**) en wat moeilijker(***) te begrijpen. Veel Dhamma-plezier.

Voor publikaties en/of nadere informatie:
Boeddhayāna Uitgeverij,
Stephensonstraat 13
2561 XP Den Haag

deel 4
WIJSHEID

Informatie over:

*Boeddhayāna Centrum Nederland:

Het Boeddhayāna Centrum Nederland (BCN) is opgericht in 1973 en beheert twee kloosters: het Boeddhayāna Klooster te Den Haag en het Ehipassiko Klooster te Makkinga (Friesland). De hoofdmonnik en oprichter van beide kloosters is de Eerwaarde Mahā Thera Dhammawīranātha. De Eerw. Mahā Thera Dhammawīranātha is in 1953 geboren te Den Haag en werd op 14-jarige leeftijd Boeddhist. In 1977 trad hij in Indonesië onder leiding van zijn Leermeester, de Zeereerwaarde Jinamitto Nāyaka Thera, toe tot de Orde van (Therawāda) Monniken. Enige tijd na zijn inwijding kreeg de Eerw. Thera van zijn Leermeester de opdracht naar Nederland terug te keren om de Dhamma te onderwijzen.

*De Samenstellers:

Raphael Kips (correspondent uit België en vertaler van diverse Boeddhistische teksten) heeft de jāta'ka's vertaald vanuit het Engels. (Stories of Buddha's Former Births; edited by E. B. Cowell; Cosmo Publications India.)

Toesitā de Klerk is werkzaam geweest in het basisonderwijs en schrijft Boeddhistische verhalen voor kinderen. Zij heeft de vertaalde jāta'ka's bewerkt voor kinderen.

Māyā van Lobbergt, werkzaam in het onderwijs en medewerkster van het Boeddhistische kinderblad Ayo Ayo, heeft de lay-out verzorgd.

De illustraties en omslag zijn gemaakt door Wajirā Meerveld. Zij is illustratrice van beroep en heeft reeds meerdere kinderboeken op haar naam staan.

Het geheel is tot stand gekomen onder de supervisie van de Eerwaarde Dhammawīranātha Mahā Thera.

ONDER DE JĀTAKABOOM

Deel 4
Wijsheid

Onder de Jātakaboom:

Deel 1	Vrijgevigheid
Deel 2	Deugdzaamheid
Deel 3	Verzaken
Deel 4	Wijsheid
Deel 5	Energie
Deel 6	Verdraagzaamheid
Deel 7	Waarheid
Deel 8	Resoluut Voornemen
Deel 9	Liefdevolle Vriendelijkheid
Deel 10	Gelijkmoedigheid

Waar hebben we het over?

Pāli	uitspraak	betekenis
Benares	Benares	Stad in India
Ciñcā	Tsjintsjaa	naam van een vrouw uit de tijd van de Boeddha
Dewadatta	Dewadatte	monnik en (jaloerse) neef van de Boeddha
Soepparaka	Soeppaarake	door en door wijs

©1996 Boeddhayāna Uitgeverij
uitgegeven door Boeddhayāna Uitgeverij
Samenstellers: Raphael Kips, Toesitā de Klerk en Māyā van Lobberegt
Omslag en illustraties: Wajirā Meerveld
eerste druk 1996/2540
ISBN 90-71329-66-6

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Inhoud

- 5 Over Wijsheid
- 9 Het hart in de boom *
- 12 De kraanvogel en de krab **
- 17 De blinde matroos ***

En Soepparaka zei:

*„Handelaren uit Bharoe, op zoek naar rijke voorraad,
dit is de Hoge Golven - Diepe Afgrond - Donderend Geluid - Zee
waarop uw schip nu vaart.*

Ieder schip dat op deze zee terechtkomt, zinkt en vergaat.”

Er waren zevenhonderd mensen aan boord en allemaal waren ze even bang. Ze schreeuwden alsof ze in brand stonden en wisten niet wat ze moesten doen. Soepparaka dacht: 'Niemand kan hen redden, behalve ikzelf. Ik zal hen redden door een wijze daad van waarheid.' Toen zei hij hardop: „Vrienden, was mij in geurig water, trek mij nieuwe kleren aan, en breng mij naar het voordek van het schip.”

Snel deden de mannen wat hij vroeg. Toen Soepparaka schoon en wel op het voordek stond, zei hij:

*„Zolang ik besta,
heb ik nog nooit een wezen het leven ontnomen.
Zo waar als deze woorden zijn,
mag het schip in veiligheid komen.”*

Maandenlang had het schip gevaren en nu, alsof het schip toverkracht had, keerde het in één dag terug naar de havenstad van Bharoe. Het voer zelfs tot op het vaste land en stopte voor de deur van Soepparaka's huis. Soepparaka verdeelde alle schatten die hij verzameld had onder de handelaren: het goud, het zilver en de diamanten. Toen zei hij: „Deze schat is voldoende om van te leven. Ga niet meer op zee varen.” Hij leerde hen goed en wijs te leven en bleef zijn hele leven bezig met het verrichten van goede daden en het geven van wijze raad.

Aan het eind van dit geboorteverhaal zei de Boeddha: „De handelaren van toen waren de toehoorders van nu, de wijze Soepparaka was ikzelf.”

Nadat ze de Melkzee waren overgestoken kwamen ze op een andere zee terecht. In deze zee werd het water omhoog gezogen zodat er een diepe afgrond ontstond. Dan viel het water neer met zo'n donderend geluid dat je oren bijna van je hoofd afvielen. Toen de kooplui dit zagen werden ze doodsbang en vroegen ze aan Soepparaka:

*„Hoor het donderend geluid van deze woeste zee,
kijk, een afgrond, hij trekt ons naar benede.
Spreek - Soepparaka, wat is de naam van deze zee?”*

De volmaaktheid van wijsheid of paññā pāramitā

Stel je voor: je slaapt lekker in je warme bed. Plotseling word je wakker. Wat is dat? Op de muur zie je allerlei vreemde beesten. Je begrijpt er niets van en bent een beetje bang. Maar gelukkig ben je ook Boeddhist en weet je dat je verder moet kijken dan je neus lang is. Je kijkt de kamer rond en ziet wat er gebeurt. Het maanlicht schijnt precies zó naar binnen, dat de spullen in je kamer schaduwen geven op de muur. Je doet het bedlampje aan en ziet nu heel duidelijk dat het gerafelde oor van Beer een drakenschaduw geeft. En het schaduwspook is niets anders dan het dak van je poppenhuis!

Wat heeft dit nu met wijsheid te maken, zul je je afvragen. Alles, want de Boeddha vergelijkt wijsheid met een lamp. Wie wijs is, ziet hoe de dingen werkelijk zijn. We zien dan geen draken, maar weten meteen: o, dat is de schaduw van het rafel-oor van Beer! Dus wat denk je: zou iemand die heel erg wijs is, ook nog heel erg bang kunnen zijn? Mensen hebben veel ideeën over wijsheid. Vaak vreemde en verkeerde ideeën, maar soms ook hele goede. Toch zijn alle ideeën vijanden van wijsheid. Want wijsheid is niet iets wat je bedenkt. Wijsheid moet groeien, net als een plantje. Nu heeft ieder plantje water en voedsel nodig. Ook het wijsheidsplantje. Luisteren naar de Dhamma is water en stilzitten voor meditatie is voedsel voor het plantje. Stilzitten maakt de grond vruchtbaar zodat het plantje goed kan wortelen en door te luisteren naar de Dhamma kan het plantje groeien.

Wijs worden is niet makkelijk, alhoewel veel mensen dat wel denken. De meeste mensen vinden zichzelf al erg wijs. Dat komt omdat ze veel weten. Maar veel weten is niet hetzelfde als wijs zijn! Want wijs zijn betekent dat je ook kunt dóén wat je weet. Je kunt bijvoorbeeld een boek lezen over zwemmen. Dan weet je alles van zwemmen af. Maar als je in

het water valt, kun je dan zwemmen?? Pas wanneer we *doen* wat we *weten* en *weten* wat we *doen*, dán zijn we wijs. De Bodhisatta bereikte de Verlichting niet door een boek te lezen. En ook niet door alleen maar te luisteren naar wat wijze mensen zeiden. Nee, de Bodhisatta deed zelf iets. Hij luisterde, dacht erover na en ging dan aan het werk. Hij oefende en oefende, tot hij alles wist én kon wat zijn leermeesters hem hadden geleerd. Maar nog vond hij het niet genoeg. Hij wilde niet zomaar wijs zijn, hij wilde een einde maken aan alle verdriet en pijn. En daar had hij een heel bijzondere wijsheid voor nodig. Die wijsheid ontdekte hij toen hij ging stilzitten onder de Bodhiboom. Vandaar dat de Boeddha ons leert om te mediteren.

Maar de Boeddha wist ook wel dat je niet de hele dag stil kunt zitten. Dus zei hij: je moet niet alleen doen wat je weet, maar je moet ook weten wat je doet! Je weet dat mediteren goed is, dus doe je dat. Maar als je iets anders doet, moet je dat wel weten. Als je *dāna* geeft, moet je wel weten dat je dat doet. Logisch, zul je zeggen. Ja, maar weten we altijd wat we doen? Weten we het wanneer we even snel aan onze neus krabben? Weten we altijd precies wat we zeggen? Om dat te kunnen moeten we heel goed opletten en dat opletten oefenen we door te mediteren!

Als je dit allemaal wat moeilijk te begrijpen vindt, lees dan snel *Idee om te Doen*. En wanneer je dat wel begrijpt, ga het dan maar gauw *Doen*!

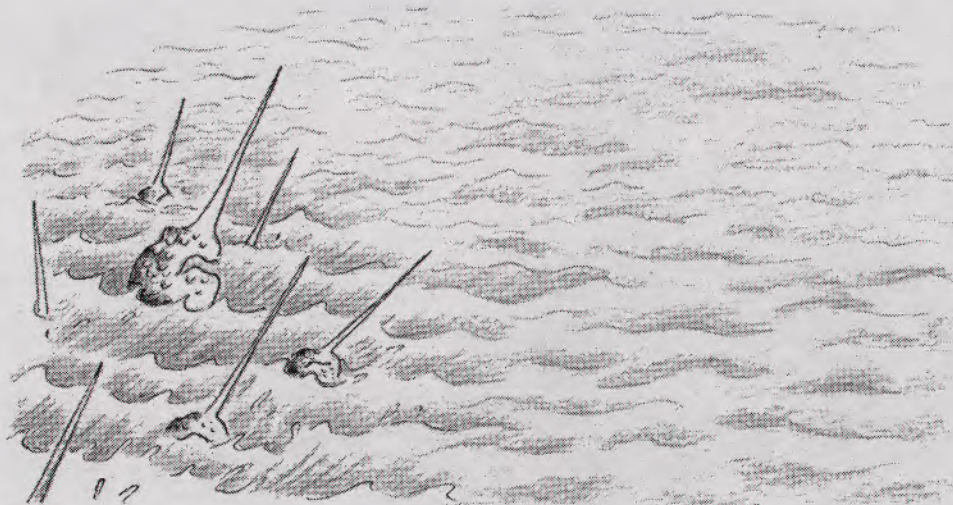
In deze zee lag een enorme berg goud. Op dezelfde manier als de vorige keer hees Soepparaka een lading goud aan boord en borg het goed op. Het schip doorkruiste de zee en kwam op een andere zee terecht. Deze zee glansde als melk en room. De kooplui vroegen aan Soepparaka:

*„Kijk, we zien water als melk en room zo wit.
Spreek - Soepparaka, welke zee is dit?”*

Soepparaka antwoordde:

*„Handelaren uit Bharoe, op zoek naar rijke voorraad,
dit is de Melkzee waarop uw schip nu vaart.”*

In deze zee lag een berg zilver. En Soepparaka hees een lading zilver aan boord en borg het goed op.

Soepparaka dacht even diep na en zei toen:

*„Handelaren uit Bharoe, op zoek naar rijke voorraad,
dit is de Scheermeszee waarop uw schip nu vaart.”*

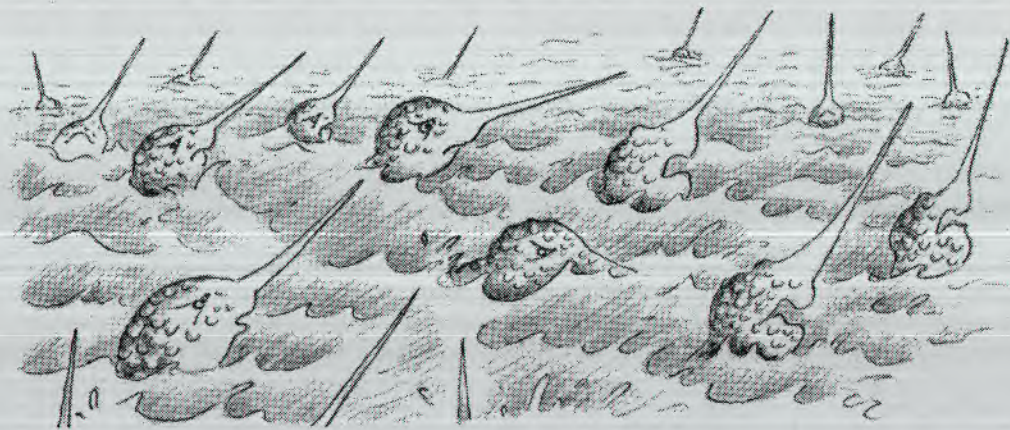
Nu was het zo dat in deze zee een grote berg diamanten lag. Soepparaka wist dat en overdacht: 'Als ik het aan de kooplui vertel, laden ze het schip zo vol dat het zinkt. Ik vertel niets.' Hij nam een touw en liet een net zakken alsof hij vis wilde vangen. Met het net hees hij een lading diamanten op en verborg deze in het schip.

Het schip doorkruiste de zee en kwam op een andere zee terecht. Deze zee zond een rode gloed uit als een brandend vuur, zoals de zon op het middaguur. De kooplui vroegen aan Soepparaka:

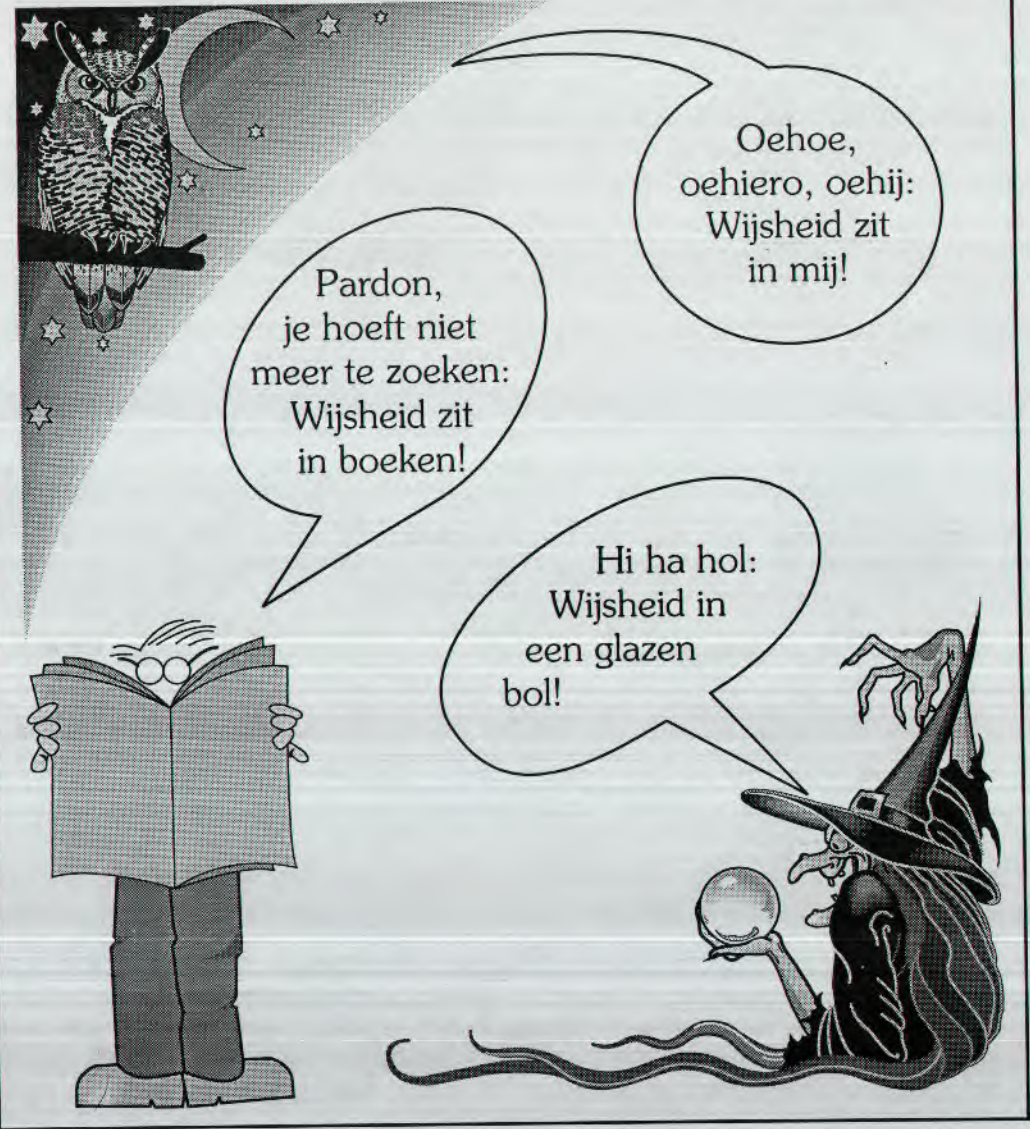
*„Kijk, we zien een oceaan als brandend vuur en zonneshijn.
Spreek -Soepparaka, zeg ons wat de naam hiervan zou kunnen zijn.”*

Soepparaka antwoordde:

*„Handelaren uit Bharoe, op zoek naar rijke voorraad,
dit is de Vuurzee waarop uw schip nu vaart.”*

IDEE OM TE DOEN

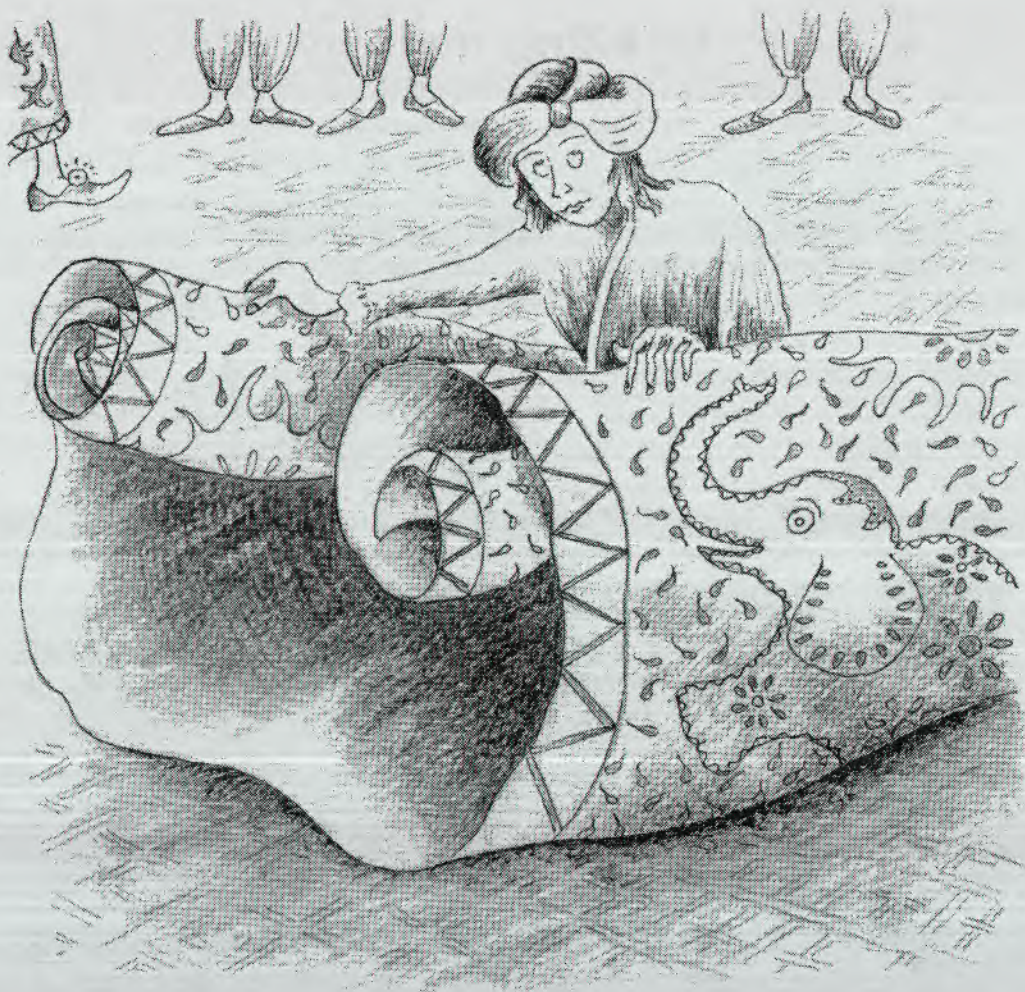
Toen brachten ze een kostbaar tapijt bij de koning. Het werd direct naar Soepparaka gebracht. Deze tastte het helemaal af en zei: „Hier is een plek waar een rat een gat in heeft gebeten.” De knechten onderzochten het tapijt en vonden de plek. Toen de koning het hoorde gaf hij voor de derde keer acht muntstukken aan Soepparaka.

Maar Soepparaka dacht: ‘Acht muntstukken. Dat is wel erg weinig voor wijze raad. Dat betaal je aan de kapper. Waarom zou ik zo’n koning nog langer dienen? Ik ga terug naar huis.’ En zo ging Soepparaka terug naar de havenstad.

Nu wilde het geval dat juist op die dag een paar kooplieden hun schip hadden ingeladen en op zoek waren naar een schipper. ‘Soepparaka is een wijs man,’ dachten ze, ‘met hem aan boord raakt geen schip in nood. Hoewel hij blind is, is hij toch de beste.’ Ze gingen naar Soepparaka en vroegen hem schipper te worden. „Blind ben ik, vrienden,” zei Soepparaka, „hoe kan ik dan uw schip besturen?” „U mag dan blind zijn, Meester, maar u bent de beste,” zeiden de kooplieden. En ze bleven het net zolang vragen tot Soepparaka eindelijk zei: „Goed, omdat u me blijft vragen zal ik uw schipper zijn.” En hij ging met hen mee naar het schip.

Zeven dagen lang ging alles goed. Toen stak er een vreemde wind op. Het schip werd heen en weer geslingerd op de golven van de Oerzee en kwam toen terecht op de Scheermeszee. In deze zee zwommen vreemde wezens. Het waren vissen met lichamen als mensen en met snuiten als scheermessen. De kooplieden keken verbaasd naar de vreemde wezens en vroegen aan Soepparaka:

„Wezens met neuzen als scheermessen duiken op en neer.
Spreek -Soepparaka, hoe heet deze zee ook al weer?”

Een tijd later werd er een koets gebracht voor de koning. Ook de koets zond de koning door naar de wijze Soepparaka. Soepparaka betastte de koets en zei: „Deze koets is gemaakt uit een holle boom en is daardoor niet geschikt voor de koning.” De tevreden koning gaf hem weer acht muntstukken.

Liever wijs dan dom? Hier gaat het om:

Zit elke dag een paar minuten stil,
- ook als je dat niet wil.
Let op je buik die op en neer gaat,
- ook als je weer op je benen staat.
Wie dit elke dag zo doet,
wordt wijs in zijn hart en dat is goed
voor jezelf en voor alle anderen.
Zo kun je van dom naar wijs veranderen!

De blinde matroos

Lang geleden regeerde in het koninkrijk Bharoe een koning die Bharoe heette. De havenstad van zijn land heette het Moeras van Bharoe. In die stad werd de Bodhisatta geboren als zoon van een eerste matroos. Zijn huid was goudbruin en zijn ogen glansden vriendelijk en keken wijs de wereld in. Zijn ouders gaven hem de naam Soepparaka-koemara. Soepparaka groeide snel en bleek ook heel wijs te zijn.

Toen hij zestien jaar was stierf zijn vader. Wie moest nu het hoofd van de zeelieden worden? Soepparaka wist alles van het zeemanschap en iedereen vond dat hij zijn vader maar moest opvolgen. Al gauw werd het bekend dat wanneer Soepparaka aan boord was, een schip altijd weer veilig thuis kwam.

Op een van zijn tochten raakte Soepparaka gewond aan zijn ogen en werd hij blind. Hij besloot niet meer te gaan varen en bood zijn diensten aan bij de koning. De koning benoemde hem tot raadgever. Vanaf die tijd gaf hij de koning raad over vele belangrijke zaken.

Eens werd er een olifant naar het paleis gebracht. Hij was zwart als een rots en zag er zo mooi uit dat de koning hem wel als staatsolifant wilde hebben. Maar eerst liet de koning hem naar de wijze Soepparaka brengen.

Soepparaka ging met zijn handen langs het lichaam van de olifant en zei: „Deze olifant is niet geschikt om staatsolifant te worden. Toen hij geboren werd, heeft zijn moeder hem per ongeluk laten vallen en nu is hij aan zijn achterpoten misvormd.”

De knechten van de koning vroegen aan de eigenaar van de olifant of Soepparaka de waarheid sprak.

„Ja,” zei de eigenaar, „Soepparaka heeft gelijk.”

De koning was zeer tevreden over Soepparaka en betaalde hem met acht muntstukken.

vissen opgegeten en nu ben jij aan de beurt."

De krab zei: „Het was door hun eigen dwaasheid dat de vissen door u werden opgegeten, maar ik zal u die kans niet geven. Nee, ik zal u doden. Want u heeft niet in de gaten gehad dat ik u bedroog. Als we sterven, sterven we samen. Ik knijp uw kop er finaal af." Met zijn scharen greep hij de keel van de kraanvogel vast.

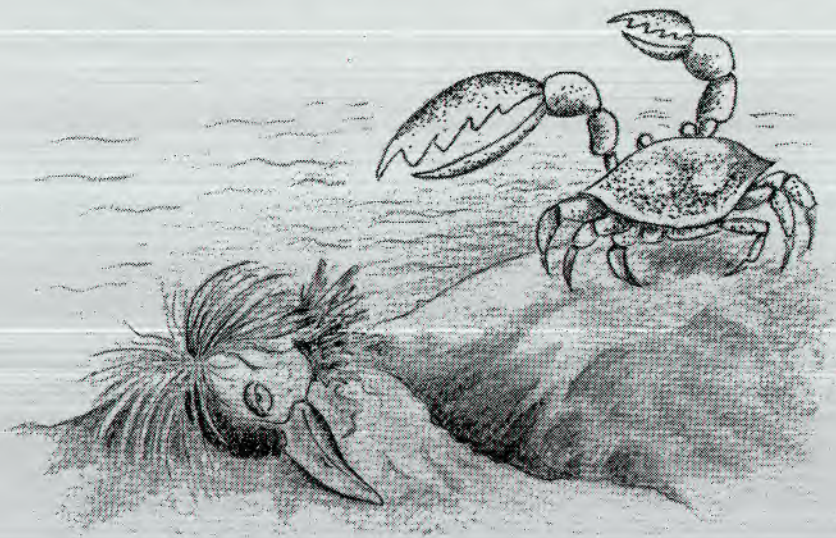
Doodsbenauwd en met tranen in zijn ogen, zei de kraanvogel: „Heer Krab, ik zal u niet opeten, spaar mijn leven."

„Goed," zei de krab, „vlieg naar de vijver en zet me erin."

De kraanvogel keerde terug naar de vijver en zette de krab op de modder bij de waterkant. Maar voordat de krab het water inging, kneep hij de kop van de kraanvogel af alsof hij een lotusknop met een mes afsneed.

De Bodhisatta had alles gezien. Met een diepe stem die door het hele bos weergalmde, zei hij:

*„Sluwheid levert geen enkel wezen ooit iets op.
Kijk maar wat de krab deed met de kraanvogelkop."*

Het hart in de boom

Dit verhaal vertelde de Boeddha toen hij in het Djetawana-klooster verbleef. Het gaat over de monnik Dewadatta, een neef van de Boeddha. Dewadatta was jaloers op de Boeddha en probeerde de Boeddha te doden.

Toen de Boeddha dit hoorde, zei hij: „Dit is niet de eerste keer dat Dewadatta probeert mij te doden; hij heeft dat al eens eerder gedaan. Maar ook toen kon hij mij niet bang maken."

En de Boeddha vertelde het volgende verhaal:

Eens, toen Brahmadata koning van Benares was, werd de Bodhisatta herboren als een aap. Hij groeide op tot een grote, sterke aap en was altijd bereid een ander te helpen. Het woude aan de oever van de rivier, precies daar waar de rivier een bocht maakte, was zijn verblijfplaats.

In de rivier woonde een mannetjeskrokodil. Hij had een vrouw die altijd haar zin wilde hebben. Op een dag zag de vrouwtjeskrokodil de grote aap van boom tot boom springen.

‘Ayo,’ dacht ze, ‘wat lijkt het me lekker om het hart van die aap op te eten.’

Dus zei ze tegen haar man: „Man, ik wil het hart van die grote aap te eten krijgen, vanavond nog!”

„Goede vrouw,” zei de krokodil, „ik leef in het water en hij leeft op het vasteland, hoe zouden we hem kunnen vangen?” „Door list of bedrog,” antwoordde zij opgewonden. „Hoe dan ook, hij moet gegrepen worden. Als ik hem niet krijg zal ik sterven.”

„Goed, goed,” antwoordde de krokodil sussend. „Wind je niet op. Ik heb al een plan; vanavond zul je zijn hart eten.”

En ja hoor, zodra de Bodhisatta aan de oever van de rivier zat, ging de krokodil naar hem toe. Hij deed net of hij heel verbaasd was en zei:

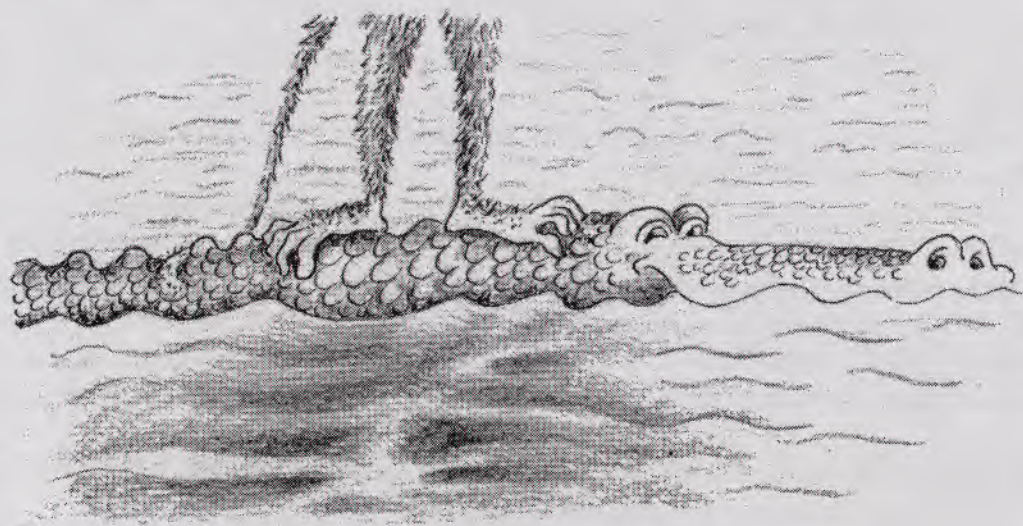
„Heer aap, waarom leeft u eigenlijk van de miezerige vruchten die hier groeien? Aan de overkant van de rivier zijn honderden mangobomen en broodbomen met vruchten zo zoet als honing! Waarom steekt u de rivier niet over om daar van die heerlijke vruchten te kunnen eten?”

„Heer krokodil,” antwoordde de aap, „diep en breed is de rivier; hoe kan ik aan de andere kant komen?”

„Oh, dat is geen probleem. Als u wilt, mag u op mijn rug klimmen. Dan breng ik u naar de overkant.” De krokodil zei dit met zijn allervriendelijkste stem en trok er zijn alleraardigste gezicht bij.

De aap vertrouwde hem. Hij klom bovenop de rug van de krokodil en daar gingen ze, het water in . . .

Eerst zwom de krokodil zó, dat de aap niet eens nat werd, maar langzaam dook hij steeds dieper onder water. De voeten van de aap werden nat, maar de aap dacht: ‘Ach, dat kan gebeuren.’ Z’n knieën werden nat en dat vond hij wat minder prettig. Toen werd zijn staart nat en uiteindelijk plonsde hij helemaal in het water.

De krab dacht bij zichzelf: ‘Hij heeft die vissen vast niet naar de vijver gebracht. Maar als hij me er echt heen wil brengen, zou dat reuzefijn zijn. Als hij het niet doet, wel, dan knijp ik gewoon z’n kop eraf.’

Dus zei hij tegen de kraanvogel: „Vriend Kraan, u zou me nooit stevig genoeg kunnen vasthouden. Wij krabben echter hebben sterke scharen, waarmee we goed kunnen grijpen. Als ik mijn scharen in uw nek mag zetten, kan ik u stevig vasthouden en ga ik met u mee.”

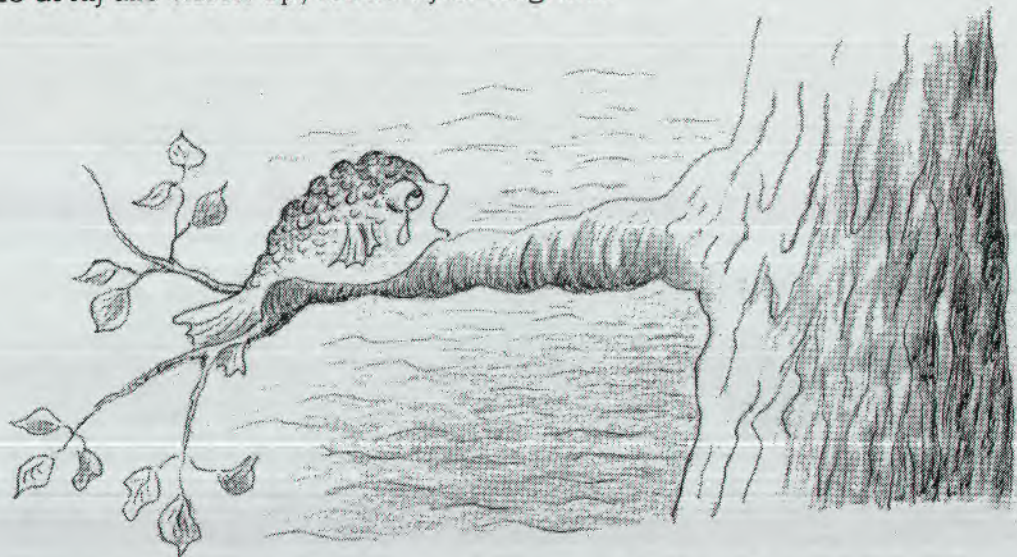
De kraanvogel had niet door dat de krab hem wilde bedriegen en zei: „Dat is goed.”

Als een nijptang van een smid, zo stevig greep de krab zich met beide scharen in de nek van de kraanvogel vast en zei: „Nu kunt u vertrekken.”

De kraanvogel vloog op. Hij liet de krab eerst de lotusvijver zien en vloog toen naar de boom. „De vijver ligt die kant op, vriend Kraan,” zei de krab, „u brengt me naar de verkeerde kant.” „Ach, domme krab,” zei de kraanvogel, „u denkt zeker dat ik uw slaaf ben en u voor niets wil vervoeren. Kijk eens naar die berg graten aan de voet van die boom. Ik heb alle

Als eerste nam de kraanvogel de één-ogige vis weer in zijn bek en vloog ermee weg naar de lotusvijver. Máár, in plaats van de vis voorzichtig in het water te gooien, vloog hij de boom in die aan de waterkant stond. Hij smeedde de vis op een tak en pikte hem dood. Toen peuzelde hij hem helemaal op en liet de graten aan de voet van de boom vallen. Daarna ging hij terug naar de vissen en zei: „Ik heb jullie vriend in het water gegoooid, wie is de volgende?” Zo at hij alle vissen op, tot de vijver leeg was.

Maar niet helemaal leeg! Er woonde nog een krab in de vijver. En ook daar had de kraanvogel wel trek in. Dus zei hij: „Heer Krab, ik heb alle vissen overgebracht naar een mooie vijver vol lotussen. Kom, ga met me mee, dan zal ik u daar ook heen brengen.” „En hoe zult u me dragen?” vroeg de krab. „Dragen? Hoezo? In mijn bek natuurlijk!” zei de kraanvogel. „Oh, maar op die manier kunt u me laten vallen,” zei de krab. „Nee, ik ga niet met u mee.” „Wees niet bang,” zei de kraanvogel, „ik zal u de hele weg stevig vasthouden.”

„Goede vriend, u laat me zinken!” riep de aap. „Waarom doet u dat?” De krokodil zei: „Denkt u werkelijk dat ik u uit goedheid draag? Geen sprake van! Mijn vrouw verlangt naar uw hart en ik wil het haar te eten geven. Vanavond nog!”

„Vriend,” zei de aap, „het is aardig van u om me dit te vertellen. Denkt u werkelijk dat wij apen ons hart bij ons dragen als wij zo rondspringen in de boomtoppen? Het zou volkomen uit elkaar geschud worden!”

„En waar bewaart u het dan?” vroeg de krokodil ongeduldig. De Bodhisatta wees naar een vijgenboom die vlak bij de rivier stond en waar grote trossen rijpe vijgen in hingen.

„Kijk, daarginds aan de vijgenboom hangen onze harten,” zei hij.

„Als u mij uw hart laat zien,” zei de krokodil, „dan zal ik u niet doden.”

„Breng me naar de boom en ik zal u laten zien waar het hangt,” antwoordde de aap.

De krokodil bracht de aap naar de oever. De aap sprong van zijn rug, klom in de boom en ging bovenin op een tak zitten.

„Oh, dwaze krokodil!” sprak hij. „U dacht dat apen hun hart in de boom hangen! U bent een dwaas en ik ben u te slim af geweest! U mag uw vruchten houden en ik houd mijn hart. Uw lichaam is groot, maar uw verstand is klein.”

*„Groot is uw lichaam, maar klein is uw geest!
Ga weg, heer krokodil, ik ben u te slim af geweest.”*

De krokodil, die zich zo droevig en afschuwelijk voelde alsof hij duizend geldstukken had verloren, keerde jammerend terug naar zijn vrouw.

Aan het eind van dit verhaal vertelde de Boeddha wie iedereen geweest was: „In die tijd was Dewadatta de krokodil, Ciñcā was de krokodillevrouw en ik was de grote aap.”

De kraanvogel en de krab

Op een keer werd de Bodhisatta geboren als boomgeest. De boom waar hij in woonde stond vlakbij een lotusvijver die altijd vol water stond. Een eindje verderop was nog een vijver. In die vijver waren geen lotussen, maar wel veel vissen.

In een warme zomer gebeurde het dat een kraanvogel de visvijver zag. Hij dacht bij zichzelf: 'Ik moet een manier vinden om deze vissen op te kunnen eten.' Hij ging aan de rand van het water staan en dacht diep na.

Toen de vissen de kraanvogel zagen, vroegen ze: „Waar denkt u aan, heer Kraan?”

„Ik denk na over jullie,” was het antwoord.

„En wat denkt heer Kraan dan over ons?”

„Het water in deze vijver staat laag, er is weinig voedsel en de hitte is groot. Straks is er te weinig water en te weinig eten voor jullie. Jullie drogen uit of sterven van de honger. Wat ter wereld kunnen jullie hieraan doen?”

De vissen schrokken enorm en vroegen: „Ja, wat kunnen we doen? Heeft u misschien een idee, heer Kraan?”

„Nou,” zei de kraanvogel, „een eindje verderop is een grote lotusvijver vol water en met wel vijf soorten lotussen. Ik kan jullie één voor één in mijn bek nemen en daar naar toe brengen.”

„Heer Kraan,” zeiden de vissen, „sinds het begin van deze wereld heeft geen enkele kraanvogel ooit één goede gedachte gehad voor vissen. U wilt ons één voor één opeten!”

„Nee hoor,” zei de kraanvogel, „ik zal jullie niet opeten. Heb vertrouwen in me. Maar goed, als je me niet gelooft, geef dan één van jullie mee, dan kan hij met eigen ogen de vijver zien.”

Nu geloofden de vissen hem en ze gaven hem een grote dikke vis mee die aan één oog blind was. Ze dachten dat hij wel tegen de kraanvogel op kon als het mis zou gaan.

De kraanvogel vloog weg met de vis in zijn bek en bracht hem naar de lotusvijver. Nadat hij hem de hele vijver had laten zien, bracht hij hem weer terug naar de visvijver.

De één-ogige vis raakte niet uitgepraat over de nieuwe vijver. De vissen vertrouwden de kraanvogel nu helemaal en wilden zo snel mogelijk mee naar de nieuwe vijver. „Alstublieft, heer Kraan, breng ons naar de vijver,” riepen ze opgewonden.

